NORAKSTS
Lieta Nr.A42990409
A01465-11/33

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2011.gada 14.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis A.Vīksne,

piedaloties pieteicēja pilnvarotajam pārstāvim *A.R.*,
Atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *L.R.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.G.* (turpmāk arī – Pieteicējs) pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID vai Atbildētājs) ģenerāldirektora 2009.gada 13.oktobra lēmuma Nr.19.1/20130 „Par *A.G.* pilnvarotās personas sūdzības izskatīšanas rezultātiem" atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] VID Zemgales reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļa no 2009.gada 12.janvāra līdz 2009.gada 2.aprīlim veica Pieteicējam iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk arī - IIN) auditu par 2005., 2006. un 2007.gadu. Ar VID Zemgales reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieka vietnieces *A.M.* 2009.gada 2.aprīļa lēmumu Nr.42 Pieteicējam nolemts papildus aprēķināt un noteikt nomaksai budžetā IIN Ls 14342,85, soda naudu Ls 7171,43 un nokavējuma naudu Ls 6496,93 apmērā un samazināt skaidras naudas uzkrājumus uz 2005.gada 1.janvāri par Ls 129586 uz 2006.gada 1.janvāri par Ls 110000, uz 2007.gada 1.janvāri par Ls 85000, uz 2007.gada 31.decembri par Ls 59715,50 un noteikt, ka skaidras naudas uzkrājumi uz 2007.gada 31.decembri ir Ls 8284,50.

Nepiekrītot papildu nomaksai budžetā noteiktajam nodokļu maksājumiem, Pieteicējs minēto lēmumu apstrīdēja VID Zemgales reģionālās iestādes direktoram.

2009.gada 17.jūnijā VID Zemgales reģionālās iestādes direktors *P.S.* pieņēma lēmumu Nr.01-10.02/89 (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma atstāt negrozītu VID Zemgales reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieka vietnieces *A.M.* 2009.gada 2.aprīļa lēmumu Nr.42.

Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, Pieteicējs to apstrīdēja.

2009.gada 13.oktobrī VID pieņēma lēmumu Nr.19.1/20130 (turpmāk arī - Lēmums), ar kuru nolēma Sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2009.gada 16.novembrī saņemts Pieteicēja pieteikums par pārsūdzēto Lēmumu. Pieteicējs pieteikumu pamato ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs norāda, ka audita veikšanas laikā VID iesniedza 1999.gada 22.novembra dāvinājuma līguma kopiju, kurš pierāda, ka *M.G.* ir uzdāvinājusi Pieteicējam USD 95500. Vienlaicīgi Pieteicējs norāda, ka nav deklarējis saņemto aizdevumu USD 95500 apmērā, bet tas nevar būt par pierādījumu apgalvojumam, ka šāds aizdevums nekad nav ticis izsniegts.

[2.2] Pieteicējs norāda, ka Atbildētājs nav norādījis, kādi pierādījumi liecina par to, ka Pieteicējs nav saņēmis pirkuma līgumos norādītās rokasnaudas Ls 35000 apmērā. Pieteicējs

norāda, ka, iesniedzot darījumu apliecinošos dokumentus, ir pierādījis, ka darījumi ir noslēgti, un Pieteicējs ir saņēmis darījumos norādītās summas, savukārt Atbildētājs Lēmumā nav norādījis pierādījumus, kas liecinātu par pretējo.

[2.3] Pieteicējs norāda, ka Pieteicējam nav pienākums pierādīt citas personas, šajā gadījumā *M.G.*, ienākumu rašanās avotus, kā to bija pieprasījis VID.

[2.4] Pieteicējs norāda, ka VID ģenerāldirektora prasība Pieteicējam iesniegt pierādījumus ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas laika periodā no 1994.gada līdz 2004.gada 31.decembrim ir nelikumīga, jo pamatojoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 4.punktu, Pieteicējam nav pienākums, bet gan ir tiesības uzglabāt ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas apliecinošus dokumentus vairāk par pieciem gadiem.

[2.5] Pieteicējs norāda, ka VID ģenerāldirektoram nebija nekāda tiesiska pamata apstrīdēt Pieteicēja ieņēmumus no lauksaimnieciskās ražošanas un tādējādi izslēgt no Pieteicēja skaidras naudas līdzekļu uzkrājumiem 2005.gada 1.janvārī naudas summu Ls 29586 apmērā, jo, Pieteicējaprāt, tika iesniegti pierādījumi, kas apliecina, ka Pieteicējs ir nodarbojies ar lauksaimniecisko ražošanu.

[2.6] Pieteicējs norāda, ka VID Zemgales reģionālā iestāde Audita pārskatā un pieņemtajā lēmumā nav norādījusi, kā izpaužas likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 4. un 8.punkta, kas paredz attiecīgi nodokļu maksātāja un taksācijas perioda termina skaidrojumu, neievērošana.

[2.7] Pieteicējs norāda, ka Atbildētājam nebija pamata Pieteicēja 2005.gada līdzekļu izlietojumā iekļaut AS „SEB banka" veiktos pārskaitījumus Ls 4926,01 apmērā *V.G.* (Pieteicēja sievas) kredīta dzēšanai un 2006.gada līdzekļu izlietojumā veiktos maksājumus firmai „*/Nosaukums/*" un SIA „*/Nosaukums/*" Ls 7809,13 apmērā, jo šie maksājumi veikti no *V.G.* kredīta līdzekļiem.

[3] Atbildētājs tiesai sniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda turpmāk minēto.

[3.1] Atbildētājs norāda, ka atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta otrajai daļai, ja Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju ir mazāks par viņa izdevumu apjomu, Valsts ieņēmumu dienests nosaka ar nodokli apliekamo ienākumu un nodokļa summu uz aprēķinu pamata atbilstoši maksātāja īpašuma vērtības pieaugumam un Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajām ziņām par maksātāja darbību (arī maksātāja darījumiem un ieņēmumiem no saimnieciskās darbības).

Minētā panta trešajā daļā noteikts, ja maksātāja deklarētie ienākumi vai Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā, Valsts ieņēmumu dienests pieprasa šā panta 3.[1]daļā noteiktajā termiņā iesniegt: 1) papildu deklarāciju (atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajai veidlapai) par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu (turpmāk — papildu deklarācija); 2) taksācijas gada ienākumu deklarāciju, ja tā nav iesniegta šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Ministru kabineta 2006.gada 19.septembra noteikumu nr.780 „Noteikumi par papildu deklarācijas par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu veidlapu un kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja apliekamo ienākumu" 16.3.punktā noteikts, ka Valsts ieņēmumu dienests nodokļu revīzijas (audita) ietvaros, aprēķinot ienākumu, izmanto izdevumu metodi — iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja apliekamo ienākumu aprēķina kā kopējo izdevumu īpašumu iegādei, saimnieciskās darbības, kā arī personas dzīvesveida nodrošināšanai un maksātāja deklarēto ienākumu starpību.

[3.2] Atbildētājs norāda, ka VID iesniegtajās papildu deklarācijās par 2005.-2007.gadu Pieteicējs uzrādīja skaidras naudas uzkrājumus uz 2005.gada 1.janvāri Ls 129586, uz 2006.gada 1.janvāri Ls 110000, uz 2007.gada 1.janvāri – Ls 85000, kā arī uz 2007.gada

31.decembri Ls 68000, savukārt paskaidrojumos par skaidras naudas uzkrājumu avotiem Pieteicējs norādīja, ka tie veidojušies no vecāsmātes dāvinājuma, no lauksaimniecībā gūtajiem ieņēmumiem, kā arī no kustama un nekustama īpašuma pārdošanas un saņemtās rokasnaudas.

[3.3] Atbildētājs norāda, ka Pieteicējs VID iesniegtajā 1999.gada ienākumu deklarācijā nav deklarējis 1999.gada 22.novembra dāvinājuma līgumā norādītā dāvinājuma USD 95500 apmērā saņemšanu.

[3.4] Atbildētājs norāda, ka Pieteicējs pārbaudes laikā, kā arī audita rezultātu apstrīdēšanas procesā nav iesniedzis dokumentārus pierādījumus, ka saņēmis no citas personas (sievas *V.G.*) papildus naudas līdzekļus maksājumu veikšanai 2005.gadā Ls 4926,01 apmērā un 2006.gadā Ls 7809,13 apmērā.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis pieteikumu uzturēja pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Atbildētāja pārstāve pieteikumu noraidīja pamatojot ar Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā sniegtajiem argumentiem.

Tiesas sēdēs tika nopratināti sekojoši liecinieki: *O.Š.* (20.01.2011.), *J.G.* (20.01.2011.), *E.G.* (28.04.2011.), *D.O.* (01.09.2011) un *L.K.* (01.09.2011).

Motīvu daļa

[5] Uzklausot administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, liecinieku liecības un izvērtējot lietas materiālus, tiesa nonāca pie secinājuma, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[6] Lietā ir strīds par to, vai VID pamatoti neatzina pieteicēja uzrādītos skaidrās naudas uzkrājumus uz 2005.gada 1.janvāri par Ls 129586 uz 2006.gada 1.janvāri par Ls 110000, uz 2007.gada 1.janvāri par Ls 85000, uz 2007.gada 31.decembri par Ls 59715,50, atzīstot skaidras naudas uzkrājumus uz 2007.gada 31.decembri Ls 8284,50 apmērā.

[7] Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta pirmajā daļā noteikto, nodokļu administrācija pēc nodokļu revīzijas (audita) nosaka vai precizē nodokļu un informatīvo deklarāciju sastāvdaļās norādāmās summas, apliekamos ienākumus (zaudējumus), nodokļu (nodevu) aprēķinus atbilstoši nodokļu jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, uzliek soda naudu triju gadu laikā pēc normatīvajos aktos noteiktā maksāšanas termiņa. Ja attiecībā uz konkrēto nodokli, nodokļu deklarācijas posteni, nodevu vai citu valsts noteikto maksājumu par attiecīgo taksācijas periodu ir veikta nodokļu revīzija (audits), tās atzinums ir galīgs un var tikt pārskatīts vienīgi tad, ja uzsākts kriminālprocess par krāpšanu, dokumentu viltošanu, izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas var ietekmēt nodokļa apmēra noteikšanu.

Savukārt gadījumā, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs (likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pants).

No minētās tiesību normas izriet nodokļu maksātāja pienākums iesniegt pierādījumus par skaidras naudas uzkrājumu veidošanos vai vismaz norādīt ticamu pamatojumu un apstākļus, kādos tas veidojies, kurus VID varētu pārbaudīt (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 13.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-231/2006 11.3.punktu, 2010.gada 19.jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-226/2010 10.punktu, 2010.gada 26.jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-286/10 11.punktu*).

VID tiesības pārbaudīt nodokļu maksātāja deklarācijā norādīto datu ticamību un pareizību ir noteiktas likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 21.panta 1.punktā.

Tādējādi nodokļu administrācija ir tiesīga pārbaudīt deklarācijā norādīto datu ticamību un pareizību, izmantojot visus tiesību normās noteiktos pierādīšanas līdzekļus, tostarp pieprasot nodokļu maksātājam iesniegt dokumentus vai citus pierādījumus, kā arī sniegt paskaidrojumus. Novērtējot nodokļu maksātāja un citu personu sniegtos

paskaidrojumus, VID ir pienākums novērtēt to ticamību kopsakarā ar citiem tiešiem vai netiešiem pierādījumiem. Gadījumā, ja nodokļu maksātājs nespēj sniegt ticamu izskaidrojumu par saviem skaidras naudas uzkrājumiem, VID ir tiesīgs nodokļu maksātāja uzrādītos skaidras naudas uzkrājumus neatzīt. Savukārt tiesai ir pienākums izvērtēt VID izdotajā administratīvajā aktā ietverto secinājumu pamatotību.

[8] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta otrā daļa noteic, ja Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju ir mazāks par viņa izdevumu apjomu, Valsts ieņēmumu dienests nosaka ar nodokli apliekamo ienākumu un nodokļa summu uz aprēķinu pamata atbilstoši maksātāja īpašuma vērtības pieaugumam un Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajām ziņām par maksātāja darbību (arī maksātāja darījumiem un ieņēmumiem no saimnieciskās darbības).

Tādējādi nodokļu maksājumu apmēra noteikšana uz aprēķinu pamata ir pieļaujama, ja VID rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju ir mazāks par izdevumu apjomu.

Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 23.panta pirmajā daļā noteikto, ja iesniegtajā deklarācijā ir faktoloģiskas un/vai aprēķina neprecizitātes, Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālā iestāde izlabo pieļautās kļūdas un izlaboto deklarāciju kopā ar norādi par maksātāja pieļautajām kļūdām nosūta maksātājam.

Secināms, ka deklarāciju labošana veicama vienīgi gadījumā, ja deklarācijā ir konstatējamas faktoloģiskas vai aprēķina neprecizitātes.

Atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 23.panta ceturtajai daļai, konstatējot likuma pārkāpumus, ienākumu nepilnīgu uzrādīšanu vai slēpšanu un citus pārkāpumus, Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālā iestāde sastāda aktu par pārkāpumu un piemēro likumos paredzētās sankcijas.

Kā norādījusi Satversmes tiesa 2007.gada 11.aprīļa spriedumā lietā Nr.2006-29-01, objektīva un taisnīga lēmuma pieņemšanai ir nepieciešama iespējami pilnīgāka informācija. Ir iespējams, kritiski izvērtējot pēc VID noteiktā termiņa iesniegto pierādījumu ticamību, lemt par to pieļaujamību, noskaidrot iemeslu, kādēļ tie iesniegti ar novēlošanos, izvērtēt to pamatojumu. Taisnīguma princips nozīmē, ka iestādei un tiesai, pieņemot lēmumu, jāorientējas uz to, lai nonāktu pie taisnīga rezultāta, ievērojot iesaistīto personu tiesības un tiesiskās intereses (*sk. minētā sprieduma 20.2.punktu*). Audita veikšanas process vispārīgi tiek veikts šādā kārtībā: pirms nodokļu audita pabeigšanas tiek uzklausīts nodokļu maksātāja viedoklis, iebildes un argumenti attiecībā uz nodokļu auditā konstatētajiem pārkāpumiem. Ja nepieciešams, auditors dod nodokļu maksātājam termiņu papildu argumentu un viedokļa sagatavošanai. Amatpersona izvērtē nodokļu maksātāja izteiktos iebildumus, argumentus, tajā skaitā papildus iesniegtos dokumentus, un atbilstoši koriģē nodokļu audita pārskatu vai noraida nodokļu maksātāja iebildes, norādot savus pretargumentus. Arī VID metodiskajā materiālā „Par fizisko personu audita procesu" 3.4.punktā ir norādīts, ka iestāde, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus, līdz ar to audita gaitā, vērtējot papildu deklarācijā norādīto uzkrājumu atbilstību, visos gadījumos jāpievērš uzmanība un jāvērtē arī maksātāja papildus iesniegtie pierādījumi (*sk. turpat, 20.3.punktu*).

[9] No lietas materiāliem izriet, ka VID Zemgales reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļa no 2009.gada 12.janvāra līdz 2009.gada 2.aprīlim veica Pieteicējam IIN auditu par 2005., 2006. un 2007.gadu. Ar VID Zemgales reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieka vietnieces *A.M.* 2009.gada 2.aprīļa lēmumu Nr.42 Pieteicējam nolemts papildus aprēķināt un noteikt nomaksai budžetā IIN Ls 14342,85, soda naudu Ls 7171,43 un nokavējuma naudu Ls 6496,93 apmērā un samazināt skaidras naudas uzkrājumus uz 2005.gada 1.janvāri par Ls 129586 uz 2006.gada 1.janvāri par

Ls 110000, uz 2007.gada 1.janvāri par Ls 85000, uz 2007.gada 31.decembri par Ls 59715,50 un noteikt, ka skaidras naudas uzkrājumi uz 2007.gada 31.decembri ir Ls 8284,50. Pieteicējs papildus deklarācijās norādījis skaidras naudas uzkrājumus;

- uz 01.01.2005. - Ls 129586,00,
- uz 01.06.2007. - Ls 110000,00,
- uz 01.01.2007.- Ls 85000,00,
- uz 31.12.2007.-Ls 68000,00.

Papildus deklarācijās, pieteicējs nav norādījis skaidrās naudas uzkrājumu avotus. 2009.gada 3.februārī Pieteicējs iesniedzot auditam paskaidrojumu laboja norādīto skaidrās naudas uzkrājumu apmēru (no Ls 110000,00 uz 95000,00), kā arī paskaidroja, ka skaidrās naudas uzkrājumi veidojušies no sekojošiem avotiem: dāvinājumi, ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un rokas naudas.

Secināms, ka tiesai jāpārbauda, vai VID pamatoti atzina, ka ir apšaubāmi minētie skaidrās naudas veidojošo avotu esamība, līdz ar minēto neatzīstot skaidrās naudas uzkrājumus uz 01.01.2005.gadu Ls 129586,00 apmērā.

[10] Pieteicējs paskaidrojumā VID par skaidrās naudas uzkrājuma avotu norādīji vecāsmātes *M.G.* dāvinājumu, pievienojot 1999.gada 22.novembra dāvinājuma līgumu *(lietas 17.-18.,226.lapa),* no kura izriet, ka *M.G.* dāvina mazdēlam *A.G.* naudas ietaupījumus $ 95500 apmērā. Pieteicējs norādījis, ka minētās naudas uzkrājumi *M.G.* veidojušies no lauksaimnieciskās ražošanas.

Liecinieks *J.G.* liecināja, ka *M.G.* slēdza līgumu par naudas dāvināšanu un, ka sākotnēji tika iedota viena daļa naudas, un pēc tam, iespējams, otra daļa, par ko lieciniekam nav informācijas. Liecinieks paskaidro, ka skaidrās naudas uzkrājumi veidojušies no *M.G.* lauksaimnieciskās ražošanā gūtajiem ienākumiem, kā arī radi atsūtījuši no ārzemēm lielas summas. Dāvinājuma līgumu liecinieks parakstījis, bet nevar pateikt kāda summa bija minēta līgumā un kādās naudas vienībās. Savukārt liecinieks *E.G.* liecināja, ka viņa māte dāvinājusi *A.G.* lielu naudas summu. Atceras, ka dāvinājums bija ārzemju valūtā (*neatceras kādā*), bet summa bija vairākos desmitos tūkstošu. Minēto naudu sūtīja radi no Vācijas. Pieteicējam nauda tika uzdāvināta, jo *A.G. M.G.* bija kā dēls. Naudas dāvināšana notika mājās, un to redzēja vēl vairāki radi. Liecinieks neatceras, kas rakstīja līgumu, bet atceras tikai, ka tika parakstīts dāvinājuma līgums.

Faktu, ka pieteicēja vecāmāte *M.G.* nodarbojusies ar lauksaimniecību apstiprina liecinieku *E.G.* un *J.G.* liecības, tāpat minētās personas apstiprina, ka pieteicējam nauda tika dāvināta, tomēr neviens nevar apstiprināt kādā apmērā un kādās vienībās. Minētais norāda, ka ir kritiski vērtējams dāvinājuma līgumā norādītās summas $ 95500 dāvināšana. Jo vairāk, jāņem vērā, ka minētā summa ir ievērojama, un personām parasti labi saglabājas atmiņā neikdienišķu notikumu nianses, tātad būtu jābūt atmiņā saglabājies, piemēram naudas apmērs vai vienības *(dolāri)*, ja minētais dāvinājums *(naudas nodošana)* būtu noticis liecinieku klātbūtnē.

Lietā nav pierādījumu par *M.G.* darījumiem ar nekustamajiem īpašumiem vai vērtīgu kustamo mantu. *M.G.* savu nodarbošanos ar lauksaimniecību nav reģistrējusi kā saimniecisko darbību un par gūtajiem ienākumiem nav maksājusi nodokļus. Tāpat no audita pārskata izriet, ka *M.G.* maksāta vecuma pensija no 11.05.1972 līdz 31.03.2007. laika periodā līdz 01.03.1993 pensija tika saņemta rubļos, bet no 1993.gada martā līdz dāvināšanas brīdim latos. Tiesas ieskatā ņemot vērā 90.gadu ekonomisko situāciju Latvijā, tajā skaitā naudas reformu *(tika noteikts, ka 1 lats = 200 Latvijas rubļiem)*, ievērojamā inflācija, kā rezultātā strauji samazinājās naudas „vērtība" un bija apgrūtināta Latvijas nacionālās valūtas apmaiņa pret ārzemju valūtu *(piemēram dolāriem),* tiesas ieskatā norāda, ka *M.G.* nebija iespēja uzkrāt tik ievērojamus naudas līdzekļus, kā norādīts dāvinājuma līgumā.

Ar lietā esošajiem pierādījumiem neapstiprinās pieteicēja apgalvotais par to, ka *M.G.* saņēmusi naudu no ārzemju radiem. Liecinieki norāda, ka ārzemju radi ir sūtījusi *M.G.* ievērojamas summas, taču nevar apstiprināt kādas konkrētas summas sūtītas. Tāpat tiesas

ieskatā, ņemot vērā, ka dāvinājumā norādīts dāvinājums dolāros, bet ārzemju radi dzīvojuši Vācijā *(valūta – Vācijas markas),* mazticams ir šādu sūtījumu regularitātes un apmērs dolāros, jo ticamāka un loģiskāka būtu naudas sūtīšana Vācijas markās. Savukārt Vācijas marku konvertācija citā valūtā (dolāros) 90.gados Latvijā būtu apgrūtināta un minēto darbību esamību neapstiprina arī lietā esošie pierādījumi.

Pamatojoties uz minēto, tiesas kritiski vērtē *M.G.* iespēju uzkrāt ievērojamus skaidrās naudas līdzekļus ārzemju valūtā. Līdz ar to VID pamatoti apšaubīja pieteicēja skaidrās naudas uzkrājumus, kas veidojušies no *M.G.* dāvinājuma.

[11] Pieteicējs norāda, ka daļu skaidrās naudas uzkrājuma masu sastādīja arī ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas *(1994.- 2004.gads, Ls 29586 apmērā),* proti tika realizētas mahagonijas lapas un āboli.

No lietas materiāliem *(audita pārskats Nr.42, lietas 47.lapa)* izriet, ka pieteicējs iesniedzot VID Zemgales reģionālās iestādes Dobeles nodaļā 1995., 1998.,2001., 2003., 2004 gada ienākumu deklarācijas nesniedza informāciju, ka būtu gūti ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas. Secināms, ka ar minētajiem pierādījumiem neapstiprinās pieteicēja sniegtā informācija par gūtajiem ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas.

Tiesa vērtē, vai citi lietā esošie pierādījumi apstiprina pieteicēja paskaidrojumā minēto par gūtajiem ienākumiem.

Krimūnas pagasta padomes 2005.gada 10.oktobra izziņā Nr. 3-8/453 *(lietas 68.lapa)* norādīts, ka p/s „*/Nosaukums/*" 1,20 ha kopplatībā tiek audzētas mahagonijas.

Lieciniece *L.K.* liecināja, ka apmēram 10 gadus pie Ulbrokas kapiem no *A.G.* iegādājusies mahagoniju lapas. Lapas tika pirktas oktobra, novembra mēnešos, apmēram 2 reizes mēnesī. Lapas veda melnos maisos, cena bija 2 lati kilogramā. Parasti vienā reizē iegādājās 4 līdz 5 kg lapu. Pēc šīm lapām bija ļoti liels pieprasījums. Norēķini tika veikti skaidrā naudā, bez kvītīm. *A.G.* (pieteicējam) bija gaiši mati (balinātas šķipsnas), viņš parasti bija ļoti jautrs. Lapu pircēji bija diezgan daudz.

Savukārt liecinieks *D.O.* liecināja, ka pieteicējs apmēram 1998.gadā nāca uz Rīgas centrāltirgu un tirgoja mahagoniju lapas. Lapas tika tirgotas vairākus gadus pēc kārtas. Lapas, kuras tirgoja *A.G.*, pirka ļoti daudzi, arī liecinieks tās pirka. Apjomi nebija pārāk lieli. Lapas liecinieks pirkta vienreiz nedēļā, 5-10 latu robežās. Lapas bija sapakotas maisos, maisu cenas bija dažādas, no 3 līdz 10 latiem par maisu. Liecinieks nevar precīzi atcerēties cenu, jo lapas netika pārdotas „uz svara". Mahagoniju lapu tirgotājs izskatījās apmēram uz 40 gadiem, gara auguma, bez brillēm, smaidīgs, tumšiem matiem.

Izanalizējot iepriekšminētajos pierādījumos esošo informāciju, secināms, ka tā ir vērtējama kritiski, norādot sekojošus apsvērumu.

Tiesa iepazīstoties ar interneta vietnēs esošo informāciju secina, ka minētā mahagonija (Mahagonia carlita), jeb tā dēvētais "sarkankoks" (pazīstams ar savu kvalitatīvo koksni) kura augšanas areāls ir tropu josla. Līdz ar minēto Latvijas apstākļos minētais augs neaug *(izņemot apsildāmās siltumnīcas).* Lietā nav dokumentu, kas apstiprinātu, ka pieteicējam laika periodā no 1994.gada līdz 2004.gadam bija pieejamas šādas siltumnīcas nepieciešamajos apmēros, lai izaudzētu vērā ņemamu mahagoniju *(sarkankoku)* lapu ražu. Tāpat minētajā izziņā ir norādīts, ka tiek audzētas mahagonijas, bet nav norādīts laika periods, kādā tika audzētas mahagonijas. Līdz ar minēto Krimūnas pagasta padomes 2005.gada 10.oktobra izziņa Nr. 3-8/453 nesniedz ticamu informāciju par šo augu audzēšanas faktu un apmēriem.

Tiesa secina, ka liecinieku liecības ir savstarpēji pretrunīgas, proti lieciniece *L.K.* paskaidro, ka mahagonijas lapas tika pārdotas „uz svara" par Ls 2 kilogramā. Savukārt liecinieks *D.O.* liecināja, ka nevar atcerēties cenu, jo lapas tika pirktas maisos, nevis „uz svara". Liecinieki arī norāda pretrunīgu informāciju par mahagoniju lapu pārdevēja izskatu, proti liecinieks *D.O.* norāda, ka mahagoniju lapu pārdevējam bija tumši mati, savukārt lieciniece *L.K.* paskaidro, ka mahagoniju pārdevējam bija gaiši mati (balinātas šķipsnas). No liecinieces *L.K.* teiktā izriet, ka lapu tirgošanai bija sezonāls raksturs, proti gada aukstais

periods (rudens, ziema), kad nebija plaši pieejami Latvijā augošie augi. Ņemot vērā iespējamā pārdošanas perioda sezonalitāti, iespējamie tirdzniecības apjomi nevarēja būt ievērojami, jo jāņem vērā arī augu audzēšanas, novākšanas un transportēšanas izdevumu esamība.

Tiesa pieļauj iespēju, ka minētajos pierādījumos esošā informācija norāda uz citu augu, proti parasto jeb spožlapu mahoniju *(Mahonia aquifolium),* kas ir introducēta Latvijā, tomēr minētais nemaina tiesas iepriekšminētos secinājumus.

Tāpat tiesa secina, ka lietā nav pierādījumu, kas apstiprinātu, ka pietiecējs būtu audzējis ābolus un nodarbojies ar minēto augļu tirdzniecību.

Pamatojoties uz minēto tiesa secina, ka atbildētājs pamatoti apšaubīja pieteicēja skaidras naudas uzkrājumu Ls 29586,00 apmērā uz 2005.gada 1.janvāri.

[12] Pieteicējs norāda, ka daļu skaidrās naudas uzkrājuma masu sastādīja arī ienākumi no saņemtās rokas naudas.

Tiesa konstatē, ka pieteicējs 2008.gada 29.maija paskaidrojumā norādījis, ka tika saņemta rokasnauda no atsevišķiem cilvēkiem apmēram Ls 35000 apmērā.

No lietā esošā 2004.gada 30.jūlija pirkuma priekšlīguma izriet, ka *O.Š.* izsniedz pieteicējam rokasnaudu Ls 21000 apmērā saistībā ar nekustamā īpašuma *atsavināšanu (lietas 74.-76.lapa).* Savukārt ar 2005.gada 3.augusta priekšlīguma atcēlēja līgumu puses vienojas, ka pieteicējs līdz 2010.gada 3.augustam atmaksās saņemto rokas naudu *(lietas 77.lapa).*

Liecinieks *O.Š.* tiesas sēdē liecināja, ka apstiprina minētajos līgumos norādīto apstākļu esamību, kā arī norāda, ka pieteicēju pazīst no bērnības un ka tic, ka pieteicējs izpildīs savas saistības un atgriezīs naudu *(lietas 168.-169.lapa).*

Tiesas vērtējumā pieteicēja iepriekšminētie pierādījumi ir apšaubāmi, jo *O.Š.* ir pieteicējam labi pazīstama persona. Līdz ar to tiesai ir pamats apšaubīt sniegto liecību pamatotību, ņemot vērā, ka liecinieks varētu būt ieinteresēts pieteicējam labvēlīgā iznākumā.

Tiesa iepazīstoties ar VID Nodokļu informācijas sistēmas paziņojumiem par aprēķināto, ieturēto un budžetā pārskaitīto iedzīvotāju ienākuma nodokli ienākuma gūšanas vietā *(lietas 188.-202. lapas)* secina, ka *O.Š.* ienākumi laika periodā no 2001.gada līdz 2004.gada bijuši neviendabīgi pēc apmēriem *(atkarībā no ienākumu gūšanas avota),* tomēr nevienu gadu nav sasniegušas līgumos norādīto rokas naudas apmēru Ls 21000. Tiesas ieskatā, ņemot vērā, ka liecinieka izdevumi savas sadzīves apstākļu nodrošināšanai norādītajā periodā *(2001.-2004.gads)* nevarēja sastādīt „0", secināms, ka kritiski vērtējama iespēja lieciniekam izveidot skaidras naudas uzkrājumus vismaz Ls 21000 apmērā.

Pamatojoties uz minēto tiesa secina, ka atbildētājs pamatoti apšaubīja pieteicēja norādīto skaidrās naudas uzkrājuma avotu, proti izsniegto rokas naudu.

[13] Ievērojot iepriekš konstatēto un to, ka pieteicējs nav izvirzījis īpašus argumentus soda naudas un nokavējuma naudas aprēķinam un tā pamatotībai attiecībā uz IIN un PVN maksājumiem, kā arī, ņemot vērā Lēmumā norādītās tiesību normas, pieteicējam pamatoti aprēķināta soda nauda un nokavējuma nauda par nokavēto nodokļu (IIN un PVN) maksājumiem. Līdz ar to Lēmuma atcelšanai vai grozīšanai šajā daļā nav pamata.

Pastāvot šādiem iepriekš lietā konstatētajiem apstākļiem, Lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu, bet pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvās rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *A.G.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2009.gada 13.oktobra lēmuma Nr.19.1/20130 „Par *A.G.* pilnvarotās personas sūdzības izskatīšanas rezultātiem" atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis *(personiskais paraksts)* A.Vīksne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis_____ A.Vīksne
Jelgavā, 2011.gada 14.septembrī